

Jaarverslag 2011 Proefdierdeskundige UvA

Inleiding

..., een onderdeel van de Faculteit ... van de Universiteit van Amsterdam (UvA) gebruikt gewone dieren en genetisch gemodificeerde dieren voor wetenschappelijk onderzoek. Dit zijn met name muizen en ratten die worden gebruikt in studies vooral betrekking hebbend op geestesziekten of ziekten in het zenuwstelsel van de mens. Er is een aparte proefdierfaciliteit aanwezig op de Faculteit. Er zijn vier verschillende ... onderzoeksgroepen die met proefdieren werken. Het College van Bestuur van de UvA is vergunninghouder voor dit onderzoek, de secretaris treedt op als gemandateerd vergunninghouder.

De UvA beschikt over zowel een vergunning voor het verrichten van dierproeven, ex artikel 2, eerste lid Wod (Wet op de Dierproeven) en een vergunning voor het fokken van proefdieren ex artikel 11 a van de Wod. Er worden bij de UvA geen biotechnologische handelingen bij dieren verricht.

In het verslagjaar 2011 is in het vierde kwartaal een aantal wijzigingen opgetreden; 1) er is een vierde ...onderzoeksgroep ... bijgekomen die met proefdieren werkt en 2) er is een nieuwe proefdierdeskundige aangetreden voor 2 dagen in de week per 1 oktober. Dit is een uitbreiding met 0,2 fte t.o.v. de vorige situatie.

Dierproeven en proefdieren: jaarcijfers 2011

In 2011 zijn er binnen de UvA 1.393 dierproeven (een dierproef is een experiment met één enkel dier) uitgevoerd (zie tabel 1). Dit is een stijging t.o.v. 2010, toen er 1.080 dierproeven werden verricht. De daling van 2009 t.o.v. 2008 valt te verklaren door de verhuizing van de proefdierfaciliteit in die periode, waardoor bepaald onderzoek tijdelijk niet kon worden uitgevoerd.

Jaar	2008	2009	2010	2011
Aantal	1.763	1.003	1.080	1.393

Tabel 1: aantal dierproeven per jaar

Een specificatie van de uitgevoerde dierproeven in 2011 naar proefdiersoort, met een verwijzing naar het aantal bijbehorende uitgevoerde onderzoeksplannen, is weergegeven in tabel 2 :

Diersoort	Muizen	Transgene muizen	Ratten
Dierproeven 2011	539	211	643
Onderzoeksplannen	13	8	19

Tabel 2: aantal dierproeven per proefdiersoort

Toetsing dierproeven

In 2011 zijn er bij de DEC (Dierexperimenten Commissie) in totaal 29 nieuwe onderzoeksplannen ingediend waarover een positief advies is uitgebracht met een toestemmingsperiode van 4 jaar. Het doel van de afzonderlijke onderzoeksplannen die in 2011 zijn uitgevoerd betroffen de volgende categorieën en aantallen dieren ((zie tabel 3):

	Muizen	Ratten	Totaal
1)geestesziekten of zenuwziekten bij de mens:	673	494	1.167
2) andere ziekten bij mensen :	0	98	98
3) andere wetenschappelijke vraag:	77	51	128
			1.393

Tabel 3: diersoort/doel van de proef

Extern Toezicht

De wetgever heeft gekozen voor een vorm van getrappt toezicht. De NVWA (Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit) houdt namens de minister van VWS toezicht op de naleving van de Wod, maar heeft hiervoor een relatief beperkte capaciteit beschikbaar. De Veterinaire Hoofdinspecteur van de NVWA is belast met het externe toezicht op de naleving van de Wod. Bij een overtreding kunnen sancties volgen. De afgelopen jaren zijn er bij de UvA gemiddeld 4 inspecties per jaar geweest (hetzij van tevoren aangekondigd of onaangekondigd).

Intern toezicht door de proefdierdeskundige

Het interne toezicht op het welzijn van de proefdieren, de uitvoering van de dierproeven en de naleving van de Wod wordt uitgevoerd door de proefdierdeskundige (ex art. 14 Wod) van de UvA. De proefdierdeskundige is tevens adviseur van de DEC en beoordeeld alle nieuwe proefopzetten voorafgaand aan de vergadering. Het toezicht betreft ook de bevoegd- en bekwaamheden van de personen die verantwoordelijk zijn voor onderzoek met - of direct betrokken zijn - bij behandeling van proefdieren. Handelingen met dieren mogen slechts worden verricht door daartoe bevoegde personen, dat wil zeggen door mensen die conform de Wod een zogenaamde 'artikel 9 bevoegdheid' (onderzoekers) of 'artikel 12 bevoegdheid' (dierverzorgers, biotechnici en zoölogisch analisten) hebben. Voor deze personen, evenals voor andere betrokkenen (beleidsniveau) en geïnteresseerden fungeert de proefdierdeskundige als vraagbaak over proefdierkundige aangelegenheden. De proefdierdeskundige ziet gedurende de proef toe op een correcte uitvoering van het plan en het welzijn van de proefdieren. Daarnaast is de proefdierdeskundige verantwoordelijk voor het beheren en onderhouden van een deugdelijke administratie van relevante gegevens, die betrekking hebben op dierexperimenteel onderzoek, zodat de jaarlijkse rapportage over het dierexperimenteel onderzoek en het fokken van proefdieren kan worden opgesteld.

Relatie proefdierdeskundige en DEC

Alvorens een dierproef mag worden uitgevoerd, dient deze eerst van een positief advies te zijn voorzien door een zgn. dierexperimentencommissie (DEC). De commissie maakt een afweging tussen het belang van de voorgenomen dierproef en het ongerief voor de dieren dat daarmee gepaard zal gaan. De dierexperimentencommissie brengt advies uit aan de vergunninghouder. Deze kan het advies al dan niet overnemen. Alleen bij een positief advies van de DEC mag de aanvragende onderzoeker met het onderzoek starten. Tijdens de zittingen van de DEC treedt de proefdierdeskundige op als (on)gevraagd adviseur.

Inbedding proefdierdeskundige bij de UvA

Het hoofd van de proefdierfaciliteit van de UvA ziet erop toe dat de regels binnen de proefdierfaciliteit worden nageleefd; daarnaast is deze verantwoordelijk voor alle facilitaire en logistieke zaken in de proefdierfaciliteit. Bij eventueel geconstateerde overtredingen van medewerkers en/of studenten kunnen sancties (bijv. tijdelijke ontzegging van de toegang) worden opgelegd, in samenspraak met de directeur van ... en de vergunninghouder. Het hoofd valt direct onder de directeur van Het hoofd, de directeur en de proefdierdeskundige hebben zeer regelmatig overleg over inhoudelijke zaken.

De vier hoogleraren van ... vormen het dagelijks bestuur (DB), dit DB houdt regelmatig overleg over zaken t.a.v. de proefdierfaciliteit in het bijzijn van het hoofd van de proefdierfaciliteit en de proefdierdeskundige.

Vooralsnog valt de proefdierdeskundige van de UvA direct onder de gemandateerd vergunninghouder en de directeur van Men is voornemens om, gezien de onafhankelijke positie die de proefdierdeskundige moet kunnen innemen om de functie naar behoren te kunnen uitvoeren, de decaan van de Faculteit ... aan te wijzen als gemandateerd vergunninghouder Wod en deze taken te beleggen bij de nieuw aangestelde directeur bedrijfsvoering. De definitieve inbedding van de proefdierdeskundige zal naar verwachting eind 2012 gestalte krijgen .